

KÜLÜGYMINISZTERIUM

MINISZTER

A „Megélni, megvallani” tudományos konferencia és párbeszéd fórum résztvevőinek

Budapest, 2012. szeptember 7.

Tisztelt Résztvevők!

Örömmel tettem eleget a felkérésnek és vállaltam el az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség „Megélni, megvallani” címmel kezdeményezett tanácskozásának fővédnökségét.

A tanácskozás témája önmagáért beszél. Mégis: nincs-e fontosabb teendőnk ma, amikor a gazdasági válság miatt a történelmet mintha immár számokkal írnák? Az újságoknak nemrég csak tőzsdealkuszok által olvasott rovataiból a címlapokra kerültek árfolyamok, tőzsdeindexek, kamatfelárak, amelyek természetüknél fogva könnyen a pillanat foglyaivá tesznek minket. Sorsunkra azonban mély és tartós hatással szavaink, gesztusaink, választásaink, s az ezekből felépülő – vagy éppen leépülő – kultúránk van. Végső soron ezekről függenek a számoszlopok is - nem pedig fordítva. A diplomáciának – amely a párbeszéd művészetének egyik műfaja csupán - éppen korunkban kell fokozott figyelemben részesítenie nem csak az államok, hanem a népek, nemzetek, civilizációk közötti kapcsolatok szellemi és lelki vonatkozásait.

A párbeszéd nem zárja ki a hitek és nézetek különbségét, s így a vitát sem. A lényeg, hogy elfogadjuk az ember és a történelem összetettségét és az ítélkezés helyett a megértést részesítsük előnyben. Ha azt keressük, ami összeköt, és megpróbáljuk félretenni, ami elválaszt, akkor a legkényesebb, legfájóbb sorskérdéseinket is meg tudjuk beszélni.

A mostani fórum egyszerre közelít alázattal és bátorsággal a zsidóság és a magyarság együttélésén ejtett sebek témájához. Maga a dichotómia: „zsidóság” és „magyarság” problémákat vet föl. Hiszen a legsúlyosabb tragédia éppen annak nyomán következett be,

hogy a hazai zsidóságtól kezdték elvitatni magyarságát. Hasonló többé nem fordulhat elő akkor sem, ha Magyarországon és Európa több országában egyes politikai erők ma újra nyílt kihívást intéznek ahhoz a bibliai emberképhez, amely az európai, sőt, minden emberi civilizáció alapja: hogy ti. a Teremtő minden embert saját képmására alkotott és ruházott fel egyenlő méltósággal.

1944 volt a mélypont – ahogyan Pilinszky nevezte. Erről a mélypontról nem emelkedhettünk olyan magasra, ahová a háború utáni béke sok más európai nemzetnek lehetővé tette: a kibontakozást újabb diktatúra akadályozta. A több mint két évtizede visszanyert önrendelkezés, demokrácia és szabadság egyik gyümölcseként a zsidó intézmények, hit- és kulturális élet újra virágzásnak indult.

Van mire építenünk. A mai rendezvényt beharangozó honlap emlékeztet arra a kevésbé köztudott körülményre, hogy a holokausztot túlélők közül Magyarországon volt a legalacsonyabb a háború után kivándorlók aránya. Az 1944-ben történtek után ez már önmagában is bizonyítéka a magyar zsidóság hazaszeretetének.

Együttélésünk mai nehézségei jórészt a múltban találják gyökerüket. A zsidóság – *nota bene*, a magyarság is – sokszínű. Mindannyiunknak lehet egyszerre több legitim identitása is, amelyeket nem csak örökölünk, hanem legalább ilyen mértékben választunk is. Az állam, a kormány feladata olyan viszonyokat teremteni, amelyek mellett ezek az identitások nem konfliktusban, hanem egymást gazdagító harmóniában vannak egymással.

A fórum résztvevőinek termékeny együttgondolkodást kívánok; azt kívánom, hogy a múlt mellett közös jövőnkre vessék pillantásukat.

Üdvözlettel

Martonyi János